

JAK SE ŽILO

ANOTACE:

Aktivita vede žáky k přemýšlení o shodných rysech nedemokratických režimů, které poznamenaly evropské dějiny 20. století – nacismu a komunismu. Úvodní část pomáhá zjistit představy žáků o těchto režimech. Druhá část, realizovaná po projekci filmu, se pak zaměřuje na rozmístění ghatt a koncentračních táborů v Evropě a na životní podmínky lidí, kteří v nich byli vězněni.

VZDĚLÁVACÍ OBLASTI A OBSAHOVÉ VZDĚLÁVACÍ OKRUHY:

ZV a GV: člověk a společnost, jazyk a jazyková komunikace, člověk a příroda

OV: společenskovední vzdělávání (občanský vzdělávací základ), jazykové vzdělávání a komunikace

PRŮŘEZOVÁ TÉMATA:

ZV a GV: OSV, VDO (ZV), VMEGS, MV

OV: OVDS

KLÍČOVÉ KOMPETENCE:

ZV a GV: k řešení problémů, komunikativní, sociální a personální, občanské

OV: k řešení problémů, komunikativní, personální a sociální, občanské kompetence a kulturní povědomí

DOPORUČENÝ VĚK: 14+

CÍLE:

Žáci:

- definují pojmy ghetto a vyhlazovací tábor a umějí je dát do protikladu s životem svobodného člověka;
- pracují s historickou mapou a znají rozmístění ghatt a koncentračních táborů ve střední Evropě; umějí najít konkrétní místa, o kterých se ve filmu hovoří.

DĚLKA: 90 min. (včetně projekce filmu)

POMŮCKY:

- **PRACOVNÍ LIST** pro každého žáka
- **MATERIÁL** (mapa koncentračních táborů)
- tabule nebo flipchart

POSTUP:

1. Pro motivaci napíšeme na tabuli název filmu, který budeme promítat – **Hitler, Stalin a já**. Vyzveme žáky, aby odhadli, jaké tematiky se může film dotýkat, a co předpokládají, že ve filmu uvidí. Nápadů žáků zapíšeme na tabuli a necháme zatím bez komentáře.
2. Rozdáme žákům **PRACOVNÍ LIST**. Předem jim vysvětlíme, že po promítnutí části filmu budou mít 5 minut na to, aby v uvedené tabulce vyplnili jednotlivé kolonky. Jejich úkolem je do každého oddílu zaznamenat minimálně tři činnosti nebo události denního života, které viděli ve filmu a které byly typické pro život na svobodě za první republiky a život v Lodži a Osvětimi.
3. Poté promítneme žákům kapitolu filmu nazvanou „Zážitky z pobytu v lodžském ghettu a v Osvětimi“ (cca 14 minut), nebo celý film.

- Po vyplnění pracovních listů vyzveme žáky, aby si ve skupinkách nebo ve dvojicích přečetli své záznamy. Vzájemně si doplní své postřehy a diskutují o životě před a během války.
- Na závěr pracují žáci ve dvojicích nebo v menších skupinách s mapou Evropy s vyznačenými místy spojenými s holocaustem (**MATERIÁL**). Jejich úkolem je najít na ní místa zmíněná ve filmu. Můžeme si všimnout rozložení všech táborů na mapě Evropy, jejich množství a hledat vysvětlení, proč se tábory nacházely právě v těchto oblastech apod.

REFLEXE:

Vrátíme se k nápadům, které vzešly z motivační aktivity před projekcí filmu. Diskutujeme s žáky o zaznamenaných pojmech a o tom, zda se shodují s obsahem filmu. Závěrem zadáme žákům úkol sepsat úvahu na téma „Proč se vězni, kteří se vrátili z koncentračních táborů, často aktivně zapojovali do povstání na konci války a budování poválečného státu?“. Pamětníci často hovoří o tématech: zločin a odpuštění, přežití = zázrak = povinnost bojovat za svobodu. Je i tento film podobným příkladem? Nejlepší příspěvky mohou být uveřejněny ve školním časopise, vyvěšeny na webu školy či nástěnce.

ZKUŠENOSTI Z PRAXE:

Aktivita byla vyzkoušena v rámci hodiny dějepisu na základní škole. Žákům nedělalo problém díky filmu zobecnit v závěru pojem holocaust, většina výstižně popsala rozdíly mezi jednotlivými etapami života na svobodě, v ghettu a v táboře. Při závěrečné reflexi kladli otázky především konkrétního rázu na život dětí, žen a mužů v ghettu a v táboře. Ukázka z filmu většinu žáků velmi emočně zasáhla, proto doporučuji ponechat trochu času na diskusi. Osvědčila se práce s mapou, která žáky velmi zaujala. Doporučuji, aby si žáci mapu i pracovní list nechali ve svém portfoliu, aby s nimi mohli příležitostně dále pracovat. Aktivita je vhodná i pro žáky, kteří se s touto problematikou setkávají poprvé. Úvahu doporučuji zadat dle časových možností a zájmu žáků.

Jitka Hudečková, ZŠ Mariánské náměstí, Uherský Brod

JAK SE ŽILO

Zaznamenejte do každého oddílu minimálně tři činnosti nebo události denního života, které jste viděli ve filmu a které byly typické pro dané období.

život na svobodě za první republiky

život v ghettu v Lodži

život ve vyhlazovacím táboře v Osvětimi